

Йордан Радичков
Сянката на магарето

Веднъж магарето си вървеше по пътя, но му беше кисело, защото печеше силно слънце, а наоколо нямаше никъде сянка, за да спре и да си почине. Помахваше си от време на време с опашка да се разхлади, но можеш ли да се разхладиш в жегата с една опашка! Е, и с уши, разбира се, махаше, но колкото и да са големи магарешките уши, пак не могат да го спасят от зноя.

И както си крачеше, магарето съгледа, че сянката върви до него и му се криви. Щом то махнеше с опашка, и тя махаше с опашка, щом мръдваше ухото си, и сянката си мръдваше ухото.

– Тъй ли! – каза магарето. – Сега ще те науча аз тебе!

Вие знаете, че магарето, като си научи нещо, веднага го сторва. То почна да тича и си мислеше, че ще остави сянката сама на пътя, нека се поти в горещата пепел. Тича, колкото тича, и спря да си поеме дъх, но щом се обърна, и видя пак сянката до себе си. Тя стоеше и дишаше също като жива. Магарето тропна с крак, за да я изплаши, но сянката не се изплаши, а и тя му тропна с крак.

– Тъй ли! – рече си магарето. – Аз те пазя от слънцето да не ти е жегата и да не почернееш, а ти си седнала да ми се подиграваш! Ще видим тая работа!

И махна с опашката, сплеска една муха.

Сянката нямаше муха, това съвсем ясно се виждаше, но и тя махна с опашка, уж да сплеска муха. Разбира се, за подигравка го направи.

Магарето видя едни тръни в ливадата край пътя и тръгна към тях. То си бе научило нещо и отиде право при тръните. Погледна – сянката също отиде при тръните.

– Сега ще те науча! – каза магарето.

И легна върху тръните. Сянката не можа да избяга, изглежда, че не се сети навреме, и остана отдолу под магарето. Тръните бодяха много силно магарето и дори разраниха кожата му, но то лежеше и стискаше зъби, защото знаеше, че и сянката я бодеше и че никак не ѝ е приятно да лежи сплескана отдолу. Но то си мислеше, че тъй ѝ се пада на тази опърничава сянка, нека я набодат хубаво тръните, та да видим после дали ще има пак кураж да се подиграва на магарето и да му се криви.

Щом сметна, че е достатъчно наказанието ѝ, магарето излезе от тръните и тръгна по ливадата. Поотърси се, но още докато се отърсваше, забеляза сянката; тя стоеше до него и също се отърсваше от тръните.

– Хайде сега ми се криви! – засмя се магарето и махна с опашка.

Но сянката също махна с опашка.

Магарето хвърли чифте да я удари, но и сянката хвърли чифте.

– Тъй ли! – рече си магарето. – Сега ще те науча.

И почна да бяга. Бягаше толкова силно, че сянката едва го застыгаше. Тича, тича и стигна до реката. Имаше висок бряг, спря се на брега и погледна надолу. Долу синееше голям вир.

– Ще те удавя! – каза магарето на сянката.

Вие знаете, че магарето, като си научи нещо, веднага го сторва.

Засили се и скочи във водата. Вирът беше дълбок, едва се измъкна на брега, ушите му се напълниха с вода, клекна на пясъка да си изцеди ушите и тъй както си клечеше, усети, че нещо заседна на гърлото му: до него на пясъка клечеше сянката и също изцеждаше ушите си.

– Тъй ли! – рече си магарето и почна да мисли.

Мисли, мисли и по едно време усети, че чак главата го заболява, но не се отказа да мисли. Вие знаете, че магарето, като реши да мисли, винаги ще измисли нещо. То например е измислило как да яде тръни, без да си убожда езика, и това трябва да му се признае. Същински факир е в яденето на тръни.

Реши, че щом е ядосано от някого, то трябва да му върне със същото и тръгна обратно към вира. Сянката сега вървеше пред него и магарето й се смееше. Тя влезе във водата, магарето подир нея, стигнаха другия бряг, но нали той беше висок, сянката трябваше да поплува още, докато излязат. Тя клекна на сушата и взе да изцежда водата от ушите си, а магарето зад нея правеше същото, че даже и муцуни й правеше и се смееше толкова силно, че се чуваше в цялото село Черказки.

После сянката отиде в ливадите, а магарето се кривеше подире й и щом тя почна да пасе, магарето също почна да пасе. Като си напълниха търбусите, сянката и магарето тръгнаха към селото. Сега сянката подтичваше отпреде му, магарето я застъпваше по петите, а вие знаете, че никак не е приятно да ви застъпват по петите, особено при тичане.

– Душата ще ти извадя! – рече магарето на сянката.

И хич не я оставяше да се спре, ама за един миг не я оставяше даже. Туй, че се е уморила, че са я заболяли краката, че въздухът едва стига в гърдите й – никак не интересуваше магарето. Защото и то се бе изморило, и него го боляха краката, и нему въздухът не стигаше в гърдите, но когато едно магаре седне да си връща обидата, е готово на всякакви изтезания.

По пътя срещнаха един старец.

Сянката се спря да попита нещо сянката на стареца, а магарето заговори човека:

– Защо не набиеш сянката си? Я виж как върви подире ти и се криви!

– Какво да я бия – каза старецът. – Нали не я нося на гръб.

– Да, но когато сянката те обижда и ти се криви, не трябва да я търпиш! Ние, магаретата, тъй мислим.

– Твоя си работа – каза старецът. – Сянката си е твоя.

– Ще ѝ извадя душата – рече магарето. – Цял ден вървеше до мене и ми се кривеше. Ние, магаретата, сме много чувствителни.

И пак погна сянката си.

По едно време усети, че нещо се скъса в него, че повече няма да може да преследва сянката си. Но и сянката едва се крепеше на краката си и както тичаше, се строполи в крайпътния ров. Магарето падна до нея; чувстваше, че ще умре.

– Тъхъй! – рече си магарето. – Аз ще умра, но и сянката ще умре!

И умря.

Защото беше магаре, а вие знаете, че магарето, като си научи нещо, веднага го сторва.

КРАЙ

© Йордан Радичков

Сканиране, разпознаване и редакция: moosehead, 2008

Издание:

Приказки от български писатели
Издателство „Български писател“, 1981 г.
с/о Jusautor Sofia

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9185>]